

Βρυξέλλες, 18.8.2020
COM(2020) 384 final

2020/0179 (COD)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η δράση «πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης» (στο εξής: ΠΠΕ) διέπεται από την απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ¹ για τους τίτλους από το 2020 έως το 2033. Η απόφαση, στο παράρτημά της, περιλαμβάνει χρονολογικό κατάλογο όπου αναγράφεται πότε κάθε κράτος μέλος (δύο ανά έτος) ή μια υποψήφια χώρα / δύναμει υποψήφια χώρα ή οντότητα που συμμετέχει στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ή στα επόμενα προγράμματα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού έχει το δικαίωμα να φιλοξενήσει τη δράση. Οι διαγωνισμοί για την ανάθεση του τίτλου της ΠΠΕ αρχίζουν έξι έτη πριν από το έτος εορτασμού με τη δημοσίευση των προσκλήσεων για την υποβολή υποψηφιοτήτων από την αρμόδια αρχή.

Η απόφαση (ΕΕ) 2017/1545² επέκτεινε τη δράση σε πόλεις οι οποίες βρίσκονται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ή στα επόμενα προγράμματα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού. Ως εκ τούτου, το χρονοδιάγραμμα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ αντικαταστάθηκε από το χρονοδιάγραμμα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της απόφασης (ΕΕ) 2017/1545.

Οι γενικοί και οι ειδικοί στόχοι της δράσης ΠΠΕ περιγράφονται στο άρθρο 2 της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ. Πρόκειται για τους εξής στόχους: να διασφαλιστεί και να προωθηθεί η πολυμορφία των πολιτισμών στην Ευρώπη, να ενταθεί η συμβολή του πολιτισμού στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των πόλεων, να ενισχυθεί το εύρος, η πολυμορφία και η ευρωπαϊκή διάσταση της πολιτιστικής προσφοράς στις πόλεις, μεταξύ άλλων, μέσω της διακρατικής συνεργασίας, να διευρυνθεί η πρόσβαση και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, να ενισχυθούν οι δυνατότητες του πολιτιστικού τομέα και οι δεσμοί του με άλλους τομείς, να αναβαθμιστεί η διεθνής εικόνα των πόλεων μέσω του πολιτισμού.

Η επίτευξη αυτών των στόχων, η οποία συνδέεται με την κινητικότητα, τα ταξίδια, την οργάνωση εκδηλώσεων και τη συμμετοχή του κοινού, διακυβεύεται σε μεγάλο βαθμό από την πανδημία COVID-19, η οποία είχε σοβαρές επιπτώσεις στην υλοποίηση και την προετοιμασία των τρεχουσών και των επικείμενων ΠΠΕ.

Η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ δεν προβλέπει την απαραίτητη ευελιξία ώστε να ληφθούν υπόψη οι εν λόγω έκτακτες περιστάσεις.

Συνεπώς, για να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων της δράσης ΠΠΕ υπό αυτές τις συνθήκες θα απαιτηθούν αλλαγές στην απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ. Οι αλλαγές αυτές δεν θα πρέπει να αποκλίνουν από τις αρχές, τους κανόνες και τις διαδικασίες που προβλέπονται στην αρχική απόφαση, αλλά να περιορίζονται στα απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση αυτής της άνευ προηγουμένου κατάστασης.

¹ Απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1622/2006/ΕΚ (ΕΕ L 132 της 3.5.2014, σ. 1).

² Απόφαση (ΕΕ) 2017/1545 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 (ΕΕ L 237 της 15.9.2017, σ. 1).

Οι ΠΠΕ που πλήττονται περισσότερο είναι προφανώς εκείνες που θα πρέπει επί του παρόντος να υλοποιήσουν το έτος τους (οι δύο ΠΠΕ 2020) ή θα πρέπει να επιταχύνουν τις προπαρασκευαστικές εργασίες τους, ώστε να είναι εγκαίρως έτοιμες για το επόμενο έτος (οι τρεις ΠΠΕ 2021). Οι δύο ΠΠΕ 2022 και η ΠΠΕ 2023 επηρεάζονται αρκετά λιγότερο, καθώς εξακολουθούν να έχουν αρκετό χρόνο μπροστά τους για να εξετάσουν διεξοδικά τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να προσαρμόσουν τα προγράμματά τους προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα ποικίλα περιοριστικά μελλοντικά σενάρια.

Και οι δύο ΠΠΕ 2020 αναγκάστηκαν να αναβάλουν ή να ακυρώσουν όλες τις εκδηλώσεις από τον Μάρτιο του 2020 και έπειτα χωρίς να είναι καθόλου σαφές πότε η κατάσταση θα επανέλθει στην κανονικότητα. Στην πράξη, οι πόλεις αυτές δεν μπορούν να υλοποιήσουν το έτος ΠΠΕ που είχαν αναλάβει και δεν αποκομίζουν όφελος από τις καλές προπαρασκευαστικές εργασίες τους. Μια ενδεχόμενη παράταση των πολιτιστικών προγραμμάτων των ΠΠΕ 2020 έως το 2021 —παρότι δεν θα αντιστάθμιζε την τεράστια απώλεια που υφίστανται οι εν λόγω δύο πόλεις— θα οδηγούσε σε αυξημένο και ανανεωμένο ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες αμφοτέρων των ΠΠΕ 2020 κατά τους πρώτους μήνες του 2021. Θα τις ωφελούσε επίσης χάρη στην προβολή που συνδέεται με το σήμα της ΠΠΕ για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Επιπλέον, η νόσος COVID-19 οδήγησε σε υψηλή αβεβαιότητα σχεδόν σε όλους τους τομείς που συνδέονται με το έτος ΠΠΕ 2021, καθώς οι προοπτικές χρηματοδότησης από δημόσιους και ιδιωτικούς εταίρους είναι επισφαλείς, δεν είναι γνωστοί οι κανονισμοί ασφαλείας που θα επηρεάσουν τόσο τις συμμετοχικές εργασίες με συμβολή των πολιτών όσο και τους επιτρεπόμενους τύπους εκδηλώσεων, και οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί μειώνουν τις τουριστικές ροές και τις δυνατότητες για ευρωπαϊκές/διεθνείς συμπράξεις. Τα προληπτικά μέτρα επιβράδυναν τις προπαρασκευαστικές εργασίες των τριών ΠΠΕ 2021 σε κρίσιμο σημείο, όταν θα έπρεπε, υπό κανονικές συνθήκες, να εντείνουν τις προσπάθειές τους. Οι ομάδες υλοποίησης ήταν υπό περιορισμό για ορισμένους μήνες και η οικονομική επιβίωση των δυνητικών συμβαλλόμενων μερών είναι αβέβαιη. Συνεπώς, συνιστάται να αναβληθούν οι τρεις ΠΠΕ 2021 έως το 2022 ή το 2023.

Μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση, μόνο μία πόλη έχει προγραμματιστεί να φέρει τον τίτλο της ΠΠΕ το 2023. Θα ήταν πιο ισορροπημένο αν αναβάλλονταν δύο από τις τρεις ΠΠΕ 2021 έως το 2023: θα υπήρχαν τρεις ΠΠΕ το 2022 και τρεις ΠΠΕ το 2023. Μια τέτοια ισορροπημένη προσέγγιση θα μεγιστοποιούσε την προβολή της δράσης ΠΠΕ.

Για να ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις που περιγράφονται ανωτέρω, δηλαδή για να δοθεί η δυνατότητα στις δύο ΠΠΕ 2020 να παρατείνουν τα πολιτιστικά προγράμματά τους έως το 2021 και να μετατεθούν τα έτη κατά τα οποία οι ΠΠΕ 2021 θα είναι σε θέση να φιλοξενήσουν τον τίτλο, είναι αναγκαίο να τροποποιηθεί η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η παρούσα πρόταση τροποποιεί την απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και, ως εκ τούτου, βασίζεται στην ίδια νομική βάση, δηλαδή στο άρθρο 167 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Δεδομένου ότι η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ αποτελεί νομική πράξη της ΕΕ, μπορεί να τροποποιηθεί μόνο με ισοδύναμη νομική πράξη. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να ενεργήσουν μεμονωμένα.

- **Αναλογικότητα**

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι κατάλληλες ώστε να αντιμετωπιστεί η έκτακτη κατάσταση που προέκυψε στις ΠΠΕ 2020 και 2021, καθώς δημιουργούν ευνοϊκότερες συνθήκες προκειμένου να μπορέσουν οι ΠΠΕ να υλοποιήσουν τα πολιτιστικά προγράμματα και δραστηριότητές τους κατά τρόπο που θα διασφαλίζει την επίτευξη των στόχων της δράσης.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν υπερβαίνουν τα απαιτούμενα ώστε να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος, καθώς περιορίζονται στις αλλαγές που αφορούν τα έτη 2020 και 2021, όταν ο αντίκτυπος της πανδημίας αναμένεται να βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου είναι νομική πράξη της Ένωσης και μπορεί να τροποποιηθεί μόνο με νομική πράξη του ίδιου τύπου.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Από την έναρξη της πανδημίας COVID-19, η Επιτροπή βρίσκεται σε στενή επαφή και διάλογο με τις ομάδες υλοποίησης όλων των ΠΠΕ 2020 έως 2023 σε ατομικό, διμερές και συλλογικό επίπεδο με σκοπό την καλύτερη κατανόηση του αντίκτυπου της πανδημίας στην υλοποίηση και την προετοιμασία των τρεχουσών και των επικείμενων πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης. Οι ομάδες υλοποίησης ήρθαν επίσης σε επαφή με τα αντίστοιχα συμβούλια τους, καθώς και με τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές τους, ώστε να συνεργαστούν για να διερευνήσουν τις καλύτερες επιλογές για τη μελλοντική πορεία τους. Επίσης, ορισμένες εθνικές αρχές (Ιρλανδία, Ρουμανία, Ελλάδα, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία και Σερβία) επικοινωνήσαν απευθείας με την Επιτροπή.

Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου διοργανώθηκαν τέσσερις κοινές διαδικτυακές συνεδριάσεις: στις 2 Απριλίου κοινή τηλεδιάσκεψη με τις δύο ΠΠΕ 2020 και εκπροσώπους από τα Υπουργεία Πολιτισμού της Ιρλανδίας και της Κροατίας· στις 29 Απριλίου κοινή διαδικτυακή συνεδρίαση με τις δύο ΠΠΕ 2022· στις 30 Απριλίου κοινή διαδικτυακή συνεδρίαση με τις τρεις ΠΠΕ 2021· και στις 5 Μαΐου κοινή διαδικτυακή συνεδρίαση με τις οχτώ ΠΠΕ 2020-2023.

Έπειτα από πρόσκληση της Επιτροπής, όλες οι ΠΠΕ 2020, 2021, 2022 και 2023 απέστειλαν στην Επιτροπή επιστολή (οι περισσότερες από τις επιστολές αυτές συνυπογράφηκαν από το/τον αντίστοιχο Υπουργείο/υπουργό Πολιτισμού) για να δηλώσουν εάν επιθυμούν να παρατείνουν/αναβάλουν το πολιτιστικό πρόγραμμα του έτους εορτασμού τους και να παράσχουν αιτιολόγηση με ισχυρά επιχειρήματα για τη θέση τους.

Οι ακόλουθες παράγραφοι παρέχουν μια επισκόπηση των πορισμάτων της εν λόγω διαδικασίας διαβούλευσης.

Οι δύο ΠΠΕ 2020 έχουν υποστεί το σοβαρότερο και αμεσότερο πλήγμα. Αμφότερες αναγκάστηκαν να αναβάλουν ή να ακυρώσουν όλες τις εκδηλώσεις από τον Μάρτιο του 2020 και έπειτα χωρίς να είναι καθόλου σαφές πότε (και αν) η κατάσταση θα επανέλθει στην κανονικότητα. Στην πράξη, οι πόλεις αυτές δεν μπορούν να υλοποιήσουν το έτος ΠΠΕ που έχουν αναλάβει και δεν αποκομίζουν όφελος από την τεράστια επένδυση που έχουν πραγματοποιήσει. Οι ομάδες υλοποίησης αμφοτέρων των ΠΠΕ αναγκάστηκαν να απολύσουν προσωπικό και υπολειτουργούν.

Στην περίπτωση των τριών ΠΠΕ 2021, η πανδημία οδηγεί σε πολύ υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας σε όλους σχεδόν τους τομείς που συνδέονται με την προετοιμασία τους: επισφαλείς προοπτικές χρηματοδότησης από δημόσιους και ιδιωτικούς εταίρους, άγνωστοι μελλοντικοί κανονισμοί για την ασφάλεια που θα επηρεάσουν τόσο τις συμμετοχικές εργασίες όσο και τους επιτρεπόμενους τύπους εκδηλώσεων, καθώς και ταξιδιωτικοί περιορισμοί που μειώνουν τις τουριστικές ροές και τις δυνατότητες ευρωπαϊκών/διεθνών συμπράξεων. Τα προληπτικά μέτρα επιβράδυναν τις προπαρασκευαστικές εργασίες των τριών ΠΠΕ 2021 σε κρίσιμο σημείο, όταν θα έπρεπε, υπό κανονικές συνθήκες, να εντείνουν τις προσπάθειές τους, λόγω του γεγονότος ότι οι ομάδες υλοποίησης ήταν υπό περιορισμό, ενώ παράλληλα η οικονομική επιβίωση των δυνητικών συμβαλλόμενων μερών είναι αβέβαιη.

Οι δύο ΠΠΕ 2022 και η ΠΠΕ 2023 επηρεάζονται αρκετά λιγότερο, καθώς εξακολουθούν να έχουν αρκετό χρόνο μπροστά τους για να εξετάσουν διεξοδικά τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να προσαρμόσουν τα προγράμματά τους προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα διάφορα περιοριστικά μελλοντικά σενάρια.

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι οι ΠΠΕ 2020 έως 2023 δεν επηρεάζονται με τον ίδιο τρόπο από την πανδημία.

Οι ΠΠΕ που πλήττονται περισσότερο είναι προφανώς εκείνες που θα πρέπει επί του παρόντος να υλοποιήσουν το έτος τους (οι δύο ΠΠΕ 2020) ή θα πρέπει να επιταχύνουν τις προπαρασκευαστικές εργασίες τους, ώστε να είναι εγκαίρως έτοιμες για το επόμενο έτος (οι τρεις ΠΠΕ 2021).

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι οι ΠΠΕ του ίδιου έτους ενδέχεται να επηρεαστούν σε διαφορετικό βαθμό, επειδή τα μέτρα εγκλεισμού ποίκιλλαν ανά την Ευρώπη, επειδή η ανθεκτικότητα του πολιτιστικού τομέα και η χρηματοδοτική ικανότητα των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών δεν είναι οι ίδιες και/ή επειδή δεν είχαν σημειώσει την ίδια πρόοδο στην προετοιμασία τους όταν επλήγησαν από την πανδημία, με αποτέλεσμα να αναγκαστούν να παύσουν τις εργασίες τους τη στιγμή που θα έπρεπε να τις εντείνουν.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση της Επιτροπής δεν έχει άμεσες δημοσιονομικές επιπτώσεις. Το χρηματικό βραβείο «Μελίνα Μερκούρη» που καταβάλλεται σε κάθε ορισθείσα πόλη έως το τέλος Μαρτίου του έτους εορτασμού υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 14 της απόφασης και το κόστος που συνδέεται με το έργο των μελών της ομάδας εμπειρογνομόνων που διορίζονται από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης καλύπτονται από τους υφιστάμενους πόρους του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» για το δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2014-2020 ή θα καλυφθούν από τα επόμενα προγράμματα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού για τα έτη μετά το 2020. Επιπλέον, η πρόταση δεν θα οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των πολιτιστικών πρωτευσουσών της Ευρώπης για την περίοδο από το 2020 έως το 2033.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στην πρότασή της η Επιτροπή προτείνει:

- να επιτραπεί να είναι περισσότερα από δύο τα κράτη μέλη για το έτος 2023, στο χρονοδιάγραμμα που παρατίθεται στο παράρτημα·
- να δοθεί στις ΠΠΕ που έχουν οριστεί από την Κροατία και την Ιρλανδία για το 2020 η δυνατότητα να υλοποιήσουν τα προγράμματά τους έως τις 30 Απριλίου 2021 χωρίς να μεταβληθεί το έτος εορτασμού·
- να μετατεθεί το έτος κατά το οποίο η Ρουμανία και η Ελλάδα δικαιούνται να φιλοξενήσουν τον τίτλο της ΠΠΕ από το 2021 στο 2023·
- να μετατεθεί το έτος κατά το οποίο μια υποψήφια χώρα, ή δυνάμει υποψήφια χώρα ή οντότητα δικαιούται να φιλοξενήσει τον τίτλο της ΠΠΕ από το 2021 στο 2022·
- να επιβεβαιωθεί η εγκυρότητα των διαδικασιών που αναφέρονται στα άρθρα 7 έως 11 και στο άρθρο 13 της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ και που έχουν ήδη ολοκληρωθεί για το έτος εορτασμού 2021 (μόνο το έτος εορτασμού μεταβάλλεται, όπως αναφέρεται ανωτέρω)·
- να επικαιροποιηθούν αναλόγως οι ημερομηνίες υποβολής των τελικών αξιολογήσεων για τις δύο ΠΠΕ 2020.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 167 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών³,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι στόχοι της δράσης των πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης είναι, σύμφωνα με το άρθρο 2 της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ, να διασφαλιστεί και να προωθηθεί η πολυμορφία των πολιτισμών στην Ευρώπη, να ενταθεί η συμβολή του πολιτισμού στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των πόλεων, να ενισχυθεί το εύρος, η πολυμορφία και η ευρωπαϊκή διάσταση της πολιτιστικής προσφοράς στις πόλεις, μεταξύ άλλων, μέσω της διακρατικής συνεργασίας, να διευρυνθεί η πρόσβαση και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, να ενισχυθούν οι δυνατότητες του πολιτιστικού τομέα και οι δεσμοί του με άλλους τομείς, να αναβαθμιστεί η διεθνής εικόνα των πόλεων μέσω του πολιτισμού.
- (2) Για την επίτευξη των στόχων αυτών προϋποτίθενται στοιχεία όπως η κινητικότητα, τα ταξίδια, η διοργάνωση εκδηλώσεων και η συμμετοχή των πολιτών, η υλοποίηση των οποίων είναι εξαιρετικά δύσκολη, αν όχι σχεδόν αδύνατη, στην εποχή της πανδημίας COVID-19.
- (3) Ως άμεση συνέπεια των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας που λαμβάνονται σε όλη την Ευρώπη, οι πολιτιστικοί χώροι έχουν κλείσει και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις έχουν ακυρωθεί ή αναβληθεί επ' αόριστον. Τα ευρωπαϊκά και τα διεθνή σχέδια πολιτιστικής συνεργασίας έχουν επιβραδυνθεί σε σοβαρό βαθμό, καθώς η διέλευση των συνόρων είναι περιορισμένη. Τέλος, λόγω της ταχείας μείωσης των εσόδων και των αναδυόμενων αναγκών που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία, οι τοπικές, περιφερειακές και εθνικές κυβερνήσεις αντιμετωπίζουν αυξημένες δημοσιονομικές πιέσεις. Η εξασφάλιση χορηγιών από ιδιωτικούς φορείς για τον πολιτισμό καθίσταται

³ ΕΕ C της , σ. .

επίσης πιο δύσκολη την παρούσα στιγμή, καθώς δεν διοργανώνονται δημόσιες εκδηλώσεις ώστε να επιχορηγηθούν ή επειδή οι εταιρείες δίνουν προτεραιότητα σε δραστηριότητες χορηγίας σε σχέση με τη δημόσια υγεία.

- (4) Οι τρέχουσες και οι μελλοντικές πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης επηρεάζονται σε διάφορους βαθμούς κυρίως ανάλογα με το έτος για το οποίο φέρουν τον τίτλο. Φαίνεται ότι ο αντίκτυπος είναι εντονότερος στην υλοποίηση των δύο πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης 2020 και στην προετοιμασία των τριών πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης 2021.
- (5) Αμφότερες οι πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης 2020 αναγκάστηκαν να αναβάλουν ή να ακυρώσουν όλες τις εκδηλώσεις από τον Μάρτιο του 2020 και έπειτα, χωρίς να είναι καθόλου σαφές πότε (και αν) η κατάσταση θα επανέλθει στην κανονικότητα. Στην πράξη, οι πόλεις αυτές δεν μπορούν να υλοποιήσουν το έτος τους ως πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης και δεν αποκομίζουν όφελος από την τεράστια επένδυση που έχουν πραγματοποιήσει.
- (6) Στην περίπτωση των τριών πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης 2021, η πανδημία οδηγεί σε πολύ υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας σε όλους σχεδόν τους τομείς που συνδέονται με την προετοιμασία τους: επισφαλείς προοπτικές χρηματοδότησης από δημόσιους και ιδιωτικούς εταίρους, άγνωστοι μελλοντικοί κανονισμοί για την ασφάλεια που θα επηρεάσουν τόσο το συμμετοχικό έργο όσο και τους επιτρεπόμενους τύπους εκδηλώσεων, καθώς και ταξιδιωτικοί περιορισμοί που μειώνουν τις τουριστικές ροές και τις δυνατότητες ευρωπαϊκών συμπράξεων. Τα προληπτικά μέτρα επιβράδυναν τις προπαρασκευαστικές εργασίες των τριών ΠΠΕ 2021 σε κρίσιμο σημείο, όταν θα έπρεπε, υπό κανονικές συνθήκες, να εντείνουν τις προσπάθειές τους, λόγω του γεγονότος ότι οι ομάδες υλοποίησης ήταν υπό περιορισμό, ενώ παράλληλα η οικονομική επιβίωση των δυνητικών συμβαλλόμενων μερών είναι αβέβαιη.
- (7) Η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ δεν προβλέπει την απαραίτητη ευελιξία για να ληφθούν υπόψη οι εν λόγω έκτακτες περιστάσεις, και πιο συγκεκριμένα δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη σχετικά με την παράταση ή την αναβολή του έτους όταν συγκεκριμένη πόλη φέρει τον τίτλο της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης.
- (8) Επομένως, η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ θα πρέπει να τροποποιηθεί κατά τρόπο που να είναι αυστηρά προσαρμοσμένος στην ανάγκη αντιμετώπισης αυτής της έκτακτης κατάστασης, ώστε να μπορούν οι πόλεις που φέρουν τον τίτλο της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης και έχουν πληγεί σοβαρότερα από την πανδημία να υλοποιήσουν τα προγράμματά τους κατά τρόπο που να επιτρέπει την επίτευξη των στόχων της δράσης.
- (9) Έπειτα από διαδικασία διαβούλευσης στην οποία συμμετείχαν οι οικείες πόλεις και τα οικεία κράτη μέλη, συνήχθη το συμπέρασμα ότι είναι σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα στις πόλεις ΠΠΕ που ορίστηκαν από την Κροατία και την Ιρλανδία για το 2020 να συνεχίσουν να υλοποιούν τα προγράμματά τους έως τις 30 Απριλίου 2021, χωρίς να μεταβληθεί το έτος εορτασμού. Ως εκ τούτου, τα άρθρα 3, 4 και 16 της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως.
- (10) Έπειτα από διαδικασία διαβούλευσης στην οποία συμμετείχαν οι οικείες πόλεις και τα οικεία κράτη μέλη, συνήχθη το συμπέρασμα ότι το έτος κατά το οποίο η Ρουμανία και η Ελλάδα δικαιούνται να φιλοξενήσουν τον τίτλο της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης θα πρέπει να μετατεθεί από το 2021 στο 2023 και το έτος κατά το οποίο μια υποψήφια χώρα, ή δυνάμει υποψήφια χώρα ή οντότητα δικαιούται να φιλοξενήσει τον τίτλο της ΠΠΕ θα πρέπει να μετατεθεί από το 2021 στο 2022. Ως εκ τούτου, το άρθρο

3 της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ και το χρονοδιάγραμμα που παρατίθεται στο παράρτημα της εν λόγω απόφασης θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως. Η παρούσα απόφαση δεν θα πρέπει να θίγει την εγκυρότητα των διαδικασιών που αναφέρονται στα άρθρα 7 έως 11 και στο άρθρο 13 και έχουν ήδη ολοκληρωθεί για το έτος εορτασμού 2021,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ τροποποιείται ως εξής:

(1) Το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 2, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Κάθε χρόνο τον τίτλο λαμβάνει μία πόλη κατ' ανώτατο όριο από καθένα εκ των δύο κρατών μελών που εμφανίζονται στο χρονοδιάγραμμα του παραρτήματος (στο εξής: χρονοδιάγραμμα) και, στα έτη όπου προβλέπεται, μία πόλη από χώρα της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ), από υποψήφια χώρα, ή από δύναμει υποψήφια χώρα ή οντότητα, ή μία πόλη από χώρα που προσχωρεί στην Ένωση σύμφωνα με τους όρους της παραγράφου 5. Το 2023 τον τίτλο φέρει κατ' ανώτατο όριο μία πόλη σε καθένα από τα τρία κράτη μέλη που εμφανίζονται στο χρονοδιάγραμμα που παρατίθεται στο παράρτημα.»

β) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Οι πόλεις των κρατών μελών δικαιούνται να φέρουν τον τίτλο για ένα έτος σύμφωνα με τη σειρά των κρατών μελών στο χρονοδιάγραμμα. Οι πόλεις που φέρουν τον τίτλο το 2020 έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν να υλοποιούν το πολιτιστικό πρόγραμμά τους έως τις 30 Απριλίου 2021, χωρίς να μεταβληθεί το έτος εορτασμού.»

(2) Στο άρθρο 4 παράγραφος 2, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το πολιτιστικό πρόγραμμα καλύπτει το έτος εορτασμού και καταρτίζεται ειδικά για τον τίτλο, σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 5. Οι πόλεις που φέρουν τον τίτλο το 2020 έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν να υλοποιούν το πολιτιστικό πρόγραμμά τους έως τις 30 Απριλίου 2021.»

(3) Στο άρθρο 16 παράγραφος 1 προστίθεται το εξής πέμπτο εδάφιο:

«Οι πόλεις που φέρουν τον τίτλο το 2020 εκπονούν τις εκθέσεις αξιολόγησής τους και τις διαβιβάζουν στην Επιτροπή έως τις 30 Απριλίου 2022.»

(4) Το παράρτημα αντικαθίσταται από το κείμενο που παρατίθεται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Εξακολουθούν να ισχύουν οι διαδικασίες που αναφέρονται στα άρθρα 7 έως 11 και στο άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο α) της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ, οι οποίες έχουν ήδη

ολοκληρωθεί για το έτος εορτασμού 2021. Το έτος εορτασμού τροποποιείται σύμφωνα με το παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος